

in bo moral radi njih morda trpeti ves stan, ker ne bo dobil 32-letne službene dobe. Može! Ostali nam boste dragi in visoko vas bomo spoštovali, ker bomo videli, da ste umeli socialno bado, ki ste jo pomagali lajšati na ta način, da ste se prostovoljno umaknili drugim — potrebnijim. Umeli pa ste tudi težnje stanovske. Vsi tisti, ki pa čutite še v sebi veliko fizično in duševno moč, jo boste tudi v pokloju lahko še na ta ali drugi način izrabili sebi ali pa drugim v prid. Zakaj bi tedaj še odlašali? Prosimo tovariško pomagajte mladim do dela in jela. Imejte vsaj vi srce, če ga država nima!

— **Odobritev novih učnih knjig.** Ministrstvo prosvete je na predlog Glav. Prosv. Sveta odločilo, da sme Glav. Prosvetni Svet v šolskem letu 1928./29. ter v bodoče sprejeti samo one učbenike in rokopise v pregled in oceno, ki bodo predloženi do 1. marca vsakega leta v ta namen.

— **Dedek Jež.** Založba »Domači Prijatelj« je izdala v lični knjižnici 22 pesmic znane mladinskega pesnika Gustava Strniša s šestimi prav posrečenimi lesorezi slikarja grafika E. Justina. Pesmice so dobre in za mladino primerne ter zbirko priporočamo.

— **»Učiteljska Iskra«** bo izhajala letos v Beogradu in jo bo urejal Dušan L. Vitošević, učitelj v Beogradu, Kralj Aleksandrova 109. Lastnik lista ostane še nadalje Dragiša Mihajlović, učitelj v Beosevu.

— **V poročilu o pokrajinski skupščini,** ki je izšlo v 3. in 4. številki »Učiteljskega

Tovariša«, je pomotoma izostalo obvestilo, da je bil na skupščini sprejet predlog tov. Kislingerja glede volitev članov društvenih odborov in poverjenistva. Predlog je bil že preje poslan posameznim učiteljskim društvom v razpravo in na podlagi društvenih sklepov je bil na skupščini v celoti sprejet.

— **Vse tovariše in tovarišice** kočevskega sreza prosim, da se spomnijo »Slovenske Šolske Matice« ter mi pošljejo borih 32 Din, za kar bodo prejeli vsaj 2 lepi pedagoški knjigi. Čas gre h koncu, toda dosedaj je prijavilo le 8 članov (članice) svoj pristop k tej velevažni pedagoški instituciji. Torej — prosim lepo, ganite se v kratkem! — Naslov: Ribnica — deška osnovna šola. — **Herman Kmet**, t. č. poverjenik Slov. Šolske Matice.

— **Vsa učiteljska društva** opozarjamo, da bomo članom vseh onih učiteljskih društev, ki ne bodo poslali do konca tega meseca članske izjave, mesečnih prijav za september in ki ne bodo poravnala lanskih zastankov, brezpogojno ustavili dostavljanje stanovskih listov. — **Uprava.**

— **»Popotnik«**, 1. številka izide šele v mesecu oktobru.

— **Prava kava je strup.** Gorje tistemu, ki se prepriča o tem, kajti bolni živci zagrejo življenje. Zato pije previdni rajši ŽIKO, ki popolnoma nadomesti pravo kavo. Zahtevajte ŽIKO in kuhajte jo pravilno. Navodilo je na vsakem zavrtku.

Oblike kemično čisti barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.

Delovanje ožjega sosveta UJU - Poverjenistvo Ljubljana.

(Poročilo o 1. seji dne 22. in 23. sept. 1928.)

V zmislu sklepa pokrajinske skupščine v Celju z dne 21. julija 1928 se je vršila 1. seja ožjega sosveta 22. in 23. septembra 1928 v Murski Soboti, da čujejo zastopniki organizacije na lico mesta razne želje, težnje, pritožbe in prošnje prekmurskega učiteljstva, ki stremi za izboljšanjem tamošnjega šolstva in šolskih razmer ter najde pot v ozdravljenju te težnje v korist sebi, stanu, narodu in državi. Na javno sejo je povabilo poverjenistvo zastopnike prekmurskega učiteljstva in prosvetnih oblasti, kakor tudi zastopnike oblastnega šolskega odbora.

Pov. tov. Skulj je otvoril javno sejo ob 14. uri in pozdravil navzoče učiteljstvo dol. lendavskega in murskosobotskega okraja, dalje okrajnega šolskega nadzornika gosp. Čička kot zastopnika prosvetnega oddelka, g. Stefana Firna kot zastopnika oblastnega šolskega odbora, okrajnega šolskega nadzornika g. Leona Cepudra iz Dol. Lendave, g. Antona Skalo kot zastopnika zveze kulturnih društev, g. Fr. Skulja kot odposlanca CMD in g. pastora Sitarja.

Nato je pozval poverjenika vse navzoče, da izneso svoje težnje. Priglasijo naj se vsi govorniki.

G. nadzornik Čížek pozdravi zborovalce v imenu prosvetne uprave v Mariboru in želi zborovanju kar največ uspehov. Isto stori g. Firm v imenu oblastnega šolskega odbora, tovariš Požegar za murskosobotsko in tov. Ozmeč za dol. lendavsko uč. društvo.

Kot govorniki so se priglasili tovariši: Hočevar, Požegar, Horvat, Bako in Šubel.

Iz razprav in govorov smo posneli, da so povzročile nezadovoljstvo med učiteljstvom predvsem neurejene šolske razmere. V Prekmurju so verske, občinske in državne šole, na katerih je bilo sprva nameščenih mnogo nekvificiranih učiteljev. Danes mnogim ni jasno, ali je v veljavi štajerski, evangelijski ali madžarski šolski zakon. Uredba o krajevnih šolskih odborih se ne izvaja vsled različnih vrst šol. Šolstvo v Prekmurju je treba unificirati. Pravilno naj se uredi manjšinsko šolstvo in deluje za stalnost učiteljstva, ki naj se za težavno delo tudi primerno honorira. Nameščajo naj se le najboljši učitelji. Vse šolstvo v Prekmurju naj se rešuje s strokovnega vidika, kar naj upoštevajo vse politične stranke, na katere je nasloviti primeren apel. Vsa šolska vprašanja naj rešuje šolska oblast vedno le v sporazumu z zastopniki prekmurskega učiteljstva, ki naj temeljito študira dušo tamošnjega ljudstva in se skuša prilagoditi domačim razmeram. Med učiteljstvom naj vlada narodna in verska strpnost. Vsi napadi po raznem časopisu naj se opuste. Medsebojne spore naj učiteljstvo rešuje le na svojih društvenih zborovanjih. Ko je še tov. Dimnik pojasnil na vprašanje tov. Baka, da tov. A. ni pisala članka v »Učit. Tovarišu« in povdarjal, da je bila njegova dolžnost braniti napadene nacionalne učitelje, resumira tov. poverjenik, na kratko vse iznesene zadeve in poudarja, da vidi na vseh straneh dobro voljo za skupno in stvarno delo. Napravili so se sledeči sklepi:

1. **Unifikacija šolstva.** Oblasti se naprošajo, da se uveljavi deželni šolski zakon za štajerski v vsem obsegu za vse vrste šol v okrajih Dolnja Lendava in Murska Sobotica.

2. **Krajevni šolski odbori.** Prosimo oblast, da izvede takoj uredbo o krajevnih šolskih odborih na vseh šolah dolnjelendavskega in murskosobotskega okraja in izposluje pri ministrstvu prosvete potrebno izvršilno navodilo.

3. **Manjšinsko šolstvo** v okrajih Dolnja Lendava in Murska Sobotica naj se reši analognim predpisom za bivšo štajersko, upoštevajoč pri tem ljudsko štetje iz leta 1921.

4. **Stalnost učiteljstva.** Razvoj in napredok šolstva v okrajih Dolnja Lendava in Murska Sobotica je odvisen predvsem od učiteljske stalnosti. Zato naj se vrše premeščanja samo na prošnjo in v izpolnitve iz praznjenih učnih mest. Nameščajo naj se najboljše učne moči. Učiteljem, ki službujejo

v teh težkih krajih, naj se da pristo stano vanje in kurjava ter olajša dobava prehrane oadnosno naj se jim da dodatek, kakor ga predvideva člen 40. uradniškega zakona.

5. **Vpliv na politične stranke.** Ker imamo pred očmi samo razvoj šolstva v okrajih Dolnja Lendava in Murska Sobotica, prosimo oblasti, naj vplivajo pri vseh političnih strankah, da bodo delovale za koristi prekmurskega šolstva samo iz državnega, nacionalnega in gospodarskega vidika.

6. **Vzdrževanje šol.** Dokler se vsi doslej stavljeni predlogi ne izvedejo, prosimo najno državno šolsko oblast, da preskrbi vsem državnim šolam pravočasno zadostno državno dotacijo, samoupravno oblast pa, da pomaga vsem šolam pri nabavi najnujnejših šolskih potrebščin, kamor je šteti tudi nagrado tajnikom pri krajevnih šolskih odborih.

7. **Sodelovanje učiteljstva.** Oblasti prosimo, da povabijo k reševanju šolskopolitičnih vprašanj v okrajih Dolnja Lendava in Murska Sobotica tudi zastopnike obeh okrajnih učiteljskih društev, ki bodo rade volje podali potrebne informacije.

8. **Nepričlene razmere in nesoglasja,** ki so zavladala med učiteljstvom v Prekmurju, je v veliki meri povzročilo pisanje v raznih domačih in drugih listih, ki je uhajalo, kakor dognano, iz lastnih stanovskih vrst. Zato apeliramo na vse stanovske tovariše, da obravnajo morebitne spore na svojih društvenih zborovanjih in preprečijo vsako dopisovanje v javnih listih. Vse dopisovanje v stanovski list naj prevzame vodstvo okrajnih učiteljskih društev oziroma naj dopisniki svoje dopise podpišejo.

Vsi zgoraj navedeni sklepi so bili soglasno sprejeti.

S tem je bil izčrpan dnevni red javne seje. Poverjenik se je zahvalil vsem za sodelovanje. Napravili smo korak naprej za rešitev razmer in ustvarili bazo za združitev vsega učiteljstva. Tovariša predsednika naj povabita vse neorganizirano učiteljstvo v skupno stanovsko organizacijo. Poslej bo povabil zastopnike učiteljstva še večkrat na sejo ožjega sosveta, da bodo dali potrebna pojasnila, sam pa bo porabil ugodno priliko, da se bo udeležil društvenih zborovanj. Poverjenistvo bo izdelalo na temelju sprejetih sklepov spomenico in jo bo poslalo šolskim oblastvom in vsem slovenskim parlamentarnim klubom. Nato je poverjenik zaključil sejo.

Po seji je razvil tov. Anton Skala nekaj lepih misli o kulturnem delovanju učiteljstva med narodom in dal smernice za tako delovanje, posledični tajnik g. Fran Skulja pa je pozival učiteljstvo k sodelovanju pri CMD in ustanavljanju podružnic in obljubil, da bo CMD po možnosti podpirala rešne šolske otroke s potrebnimi učili. Obema govornikom se je zahvalil tov. poverjenik.

(Konec prihodnjici.)

M. Podkrajšek frizer za dame in gospode, Ljubljana
Sv. Petra cesta 12.

J. C. KOTAR drogerija, parfumerija
Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Miroslava Leitgeb, Ljubljana, Jurčičev trg 3
Izdolovanje ročnih in strojnih vzmetin. Predtiskarija
— Zaloga DMC in vseh potrebščin za vezanje. —

Stanovska organizacija UJU

Vabila:

— **UČITELJSKO DRUSTVO ZA SVE TOLENARSKI OKRAJ** zboruje v soboto, dne 6. oktobra 1928 ob 10. uri na osnovni šoli pri Sv. Trojici v Slov. gorah po običajnem dnevnem redu. Zborovanje je obenem tudi občni zbor ter se vrše volitve. — Pričakuje se polnoštevilna udeležba.

— **KRANJSKO UČITELJSKO DRUSTVO** bo imelo v sredo, dne 3. oktobra 1928 ob 9. uri v kranjski gimnazijski telovadnici redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Poročila odbora in nadzorstva. 2. Poročilo o seji ožjega sosveta in o našem današnjem položaju (referira predsednik). 3. Volitve odbora. 4. Predlogi. 5. Učiteljska samoizobrazba. (R. Horvat). 6. Razgovor o skupščinah. 7. Nabavljana zadruga v Kranju. 8. Slučajnosti.

— **PTUJSKO UČITELJSKO DRUSTVO** bo zborovalo dne 13. oktobra ob 10. uri v risalnici Mladike v Ptuj. Dnevni red obsega predpisane točke ter poročila o skupščinah in temo: Vtisi iz Pariza, o kateri bo govoril tov. Šestan. K polnoštevilni udeležbi vabi odbor.

IZJAVA IN POJASNILO.

V svojem poročilu za pokrajinsko skupščino v Celju, dne 20. julija 1928 sem v odstavku »Odsek za kontraktualce« omenil, da je bil poslan izkaz prijavljenih učiteljev kontraktualcev, ki prosijo za sprejem v državno zvezo, s posebno spomenico ministru dr. Korošču in tov. Fleretu. K temu je poslal tov. Fleret popravek, češ, da on izkaza ni prejel.

Tozadevno je poslal tudi Izvršni odbor na poverjenistvo dopis, ki se glasi:

»Z obzirom na Vaš dopis št. 65 od 4. t. m., naslovljen na g. P. Flereta, in ki vsebuje konstatcijo, da je bil Vaš dopis št. 1112 z dne 26. marca t. l. poslan tudi Izvršnemu odboru, čast nam je izjaviti sledeče:

Omenjenega Vašega dopisa s spiskom kontraktualnega učiteljstva, ki je prosilo za naše posredovanje, Izvršni odbor do danes ni prejel. Kolikor je znano Izvršnemu odboru, ga tudi ni prejel član Izvršnega odbora g. Fleret.

To je bilo ugotovljeno že na seji glavnega odbora UJU v aprilu t. l. in tam je baš g. P. Fleret obžaloval, da ni bil dostavljen ta spis, da bi tako na njegovi osnovi mogel zajedno s predsednikom UJU g. Vl. Petrovičem o tej stvari intervenirati pri g. ministru notranjih del, kakor je bilo to sklenjeno na seji Izvršnega odbora dne in to baš na predlog g. P. Flereta.

Iz kopije, ki se nahaja v arhivu poverjenistva, je razvidno, da se je odposlal omenjeni seznam 26. marca 1928, št. 1112: dr. Korošču, Izvršnemu odboru, P. Fleretu in dr. Kramerju.

Omenjam, da sta seznam sestavila tovariša Berce in Venturini. Slednji je spremlni dopis za vse štiri naslovnike sam napisal na stroj in napisal tudi kuverte z naslovom gori omenjenih. S poverjenikom sva spremlni dopis le podpisala. Kuverte sem zalepil in izročil uradnici v ekspedicijo.

Kaj se je potem zgodilo, ne vem. Ako Izvršni odbor in tov. Fleret dopisa nista prejela, ne zadene mene nobena krivda.

Josip Kobal l. r.
tajnik.

Risalno orodje, kupite najboljši in ceno pri Fr. P. Zajec, optik
Ljubljana, Stari trg 9.

Mladinska Matica.

—mm Uprava »Mladinske Matice« prosi vse one poverjenike, ki niso sploh prejeli knjig, ali pa v nezadostnem številu, da javijo to čimprej po dopisnici na upravo »Mladinske Matice«, Ljubljana, poverjenistvo UJU. Istotako so naprošeni vsi oni poverjeniki, ki dolgujejo še kak znesek, da poravnajo svoj dolg v najkrajšem času. Želimo namreč spraviti račune lanskega leta v popoln red še predno začne nabiralna akcija za »Mladinsko Matico« v letošnjem šolskem letu.

—mm Žrebanje nagrad smo morali preložiti, ker nekatere šole v Mariborski oblasti še niso pričele s poukom in zato poverjeniki niso mogli zbrati rešitev od naročnikov. Tako se bo žrebanje vršilo šele sredi novembra in prosimo vse poverjenike, da obvestijo o tem naročnike.

—mm Šolarske knjižnice bi nikakor ne smele biti brez naših knjig. Zdej, ko se delajo pri krajnih šolskih odborih proračuni, je najlepša prilika, da se vnese tudi postavka za knjige »Mladinske Matice«. Priporočamo vezane knjige, ki jih daje Matica skoro za lastno ceno in so tudi trpežne.

—mm Sotrudniki »Kresnice«, zlasti za poučni del, naj pošljejo prispevke najkasneje do Božiča. Članke, ki jih bomo mogli porabiti, bomo honorirali po njihovi kvaliteti od 20 do 25 Din za stran. Biti pa morajo kratki, jedrnat, aktualni ter primerni otrokovemu obzorju.

Pevski zbor UJU učiteljstva

—pev. Prihodnji pevski tečaj se bo vršil za mešani zbor 6. in 7. oktobra. Pričetek 6. ob 8. uri na učiteljski v Ljubljani. Radi koncerta, ki bo najbrže že v novembru, je tečaj vsem članom neobhodno potreben. — Odbor.

Osebnne zadeve.

RAZVRSTITEV UČITELJSTVA.

Za šolsko leto 1928./29. je bila izvršena sledeča razvrstitev učiteljstva v ljubljanski oblasti: V Javorniškem Rovtu nad Radovljico Angela Tavčar, v Rajhenbergu Ana Podboj, v Zg. Tuhinju Matilda Kordiš, v Zireh Ana Eržen, v Litiiji Iva Koderman, v Ljubnem pri Radovljici za upraviteljico Ana Dolenc, v Kropi Katarina Hlebec, v Tunjicah Ivana Justin, v St. Rupertu Martin Mizerit, v Smihelu pri Žužemberku Angela Blatnik, v Rajhenbergu Erika Pavletič, v Zg. Sušicah pri Novem mestu Alfred Janko, v Papežih pri Kočevju Olga Orač, v Črnomlju Stanislav Turk, v Zabukovju za upravitelja Saša Dominko, v Koprivniku za upravitelja Ladislav Razingar, v Zireh Aleksander Golja, v Zameškem Ferdinandu Završnik, v Planini nad Sevnico Vera Kristof, v Oneku pri Kočevju za upravitelja Boris Boc, v Kostelu pri Kočevju za upraviteljico Julija Klemenčič, v Kalu pri St. Janžu Zora Hauptman, v Jezerskem nad Kranjem za upravitelja Janko Černut, v Zagradcu pri Novem mestu Josipina Repe, v Zidanem mostu Angela Čampa, v Svetlem potoku pri Kočevju za upraviteljico Danica Sikovšek, v Poljanah pri Novem mestu za upraviteljico Justa Hvala, v St. Jurju pod Kumom Ana Lipovšek, v Talčjem vrhu Marija Kobal, v Sinjem vrhu, Dora Jutraž, v Leseah za upraviteljico Marija Čibej, v Zagradcu Danijela Jerše, v Ajdovcu za upravitelja Adolf Arzenšek, v Čadežih za upravitelja Zdravko Omerza, v Ajdovcu Iva Jesih, v Senturški gori pri Kranju za upraviteljico Marija Uhlirž, v Karlovcu pri Kočevju za upraviteljico Gabriela Kočevar, v Mošnjah Rosanda Zebre, v Sovodnji pri Kranju Vilma Peterca.

Mariborska oblast: V Kozju Erna Killer, v Regatu Angela Križ, v Tešnovcih Ivanka Vrečko, v Izakoveh Jakobina Podboj, v Zusmu Franjo Ložar, v Apačah Olga Senica, v Strukoveh Julija Stibler, v St. Rupertu pri Celju Vaelav Polh, v Olmju Bogomir Podboj, pri Novi Stifci Marija Mayerhold, v Vitanju Marija Inglič, v Dobju Matilda Beloglavec, in Marija Lenarčič, pri Sv. Andražu v Halozah Boris Papež, v Stopercih Vera Černigoj, v Loku pri Zusmu Miroslav Škrbec, v Ščavnici Josipina Šusteršič, v Vel. Poljanj Ana Razingar, na L. deški osnovni šoli v Mariboru Friderika Wieser, v Grižah Jožefa Luževič, v Vitanzu Danica Kraševce, v Središču Mira Brenčič, v St. Lovrencu na Pohorju Danica Alt, v Lokavcu Franjo Čonč, v Hajdinu pri Ptuj Gabrijel Cunjak, pri Sv. Stefanu kraj Šmarja Drago Krepek, pri Novi cerkvi Ana Pauscha, v Zenavljah Karlo Škerget, v St. Florjani pri Logatcu Ana Kodela-Salmič, v Murski Soboti dodeljena prosvetnemu oddelku sreskega poglavarstva Matilda Potočnik in v Prevaljah dodeljena prosvetnemu oddelku sreskega poglavarstva Marica Soršak.

Po odsluženju kadrskega roka je ministrstvo prosvete nameslilo naslednje učitelje: Stanislava Bučarja na Golem, srez Ljubljana okol., Dušana Bavdeka v Ovčaku, srez Kočevje, Ivana Tometa v Selcah nad Škofjo Loko, Janka Benedičiča v Zali log, srez Kranj, Viktorja Dacarja v Dol pri Hrastniku, Josipa Tavžlja v Litiiji, Franja Ankeleja v Hedinu, srez Laško, Stanislava Volka v Hrastniku in Ivana Primožiča v Gorjuše, srez Radovljica.

Premeščeni kontraktualni učitelji: v Stogovce Ana Frankovič na Rako pri Krškem za kontrakt. upravitelja Alojzij Dolgan, v Trebelno pri Krškem Oskar Venturini, v Zvirče pri Novem mestu za kontr. upravitelja Boris Možina, v Suhor pri Črnomlju Leopoldina Kos, v Viršanju Frančiška Mačkovšek, v Mariji Reki Karlo Srebrnič, v Polenskah